

Passió per l'euroregió

Fa poc temps era utòpic que Francesc Camps parlara d'euroregions, però els empresaris valencians han modificat la seua agenda, i és que la certesa dels números prima per damunt de complexos polítics. Per la seua banda, Joan Ignasi Pla explica a Pasqual Maragall que cal ampliar el mapa fins a incloure Andalusia. Però Catalunya i el País Valencià són els dos grans pols econòmics de la Mediterrània.

Qui ens ho havia de dir, fa un any i mig, que les euroregions centrarien bona part del debat polític de cada dia? Les declaracions dels presidents valencià i balear, Francesc Camps i Jaume Matas, eren rotundes i rotundament contràries a qualsevol col·laboració entre territoris.

De clarividents, ho eren ben poc. No gens, podríem dir. Així ho ha demostrat la realitat dels fets, que ha deixat al descobert els nombrosos interessos comuns. Matas va anunciar l'ingrés de les Illes Balears en l'euroregió promocionada pel Govern català pocs mesos després d'afirmar que les idees del president Pasqual Maragall en aquest sentit li recordaven l'*Anschluss* que al seu dia va practicar l'Alemanya nazi amb l'annexió de territoris veïns. Camps no s'hi ha implicat tant, però també ha evolucionat. Ja parla sense embuts de "l'arc mediterrani" -d'Andalusia a Catalunya- com una àrea amb grans possibilitats econòmiques. L'estratègia empresarial s'ha imposat ací a l'estratègia política.

Perquè l'obsessió del president valencià -no es cansa de repetir-ho- és "no ser perifèria de ningú". Té por d'esvalotar el seu graner de vots, fornit per alguns milers d'elements que no volen ni sentir a parlar de relacions amb Catalunya. Així, entén i estén l'arc mediterrani al màxim, i això inclou la seua benvolguda Múrcia i també Andalusia, malgrat que perennement hi haja executiu socialista.

El líder dels socialistes valencians, Joan Ignasi Pla -fart de dir a Camps que no tracte amb complex d'inferioritat Catalunya-, també ha dit la seua, quant a eu-

roregions. Per a ell, també cal "guanyar la centralitat", eixamplar fronteres fins a Múrcia i Andalusia, i incloure-hi el Lenguadoc-Rosselló.

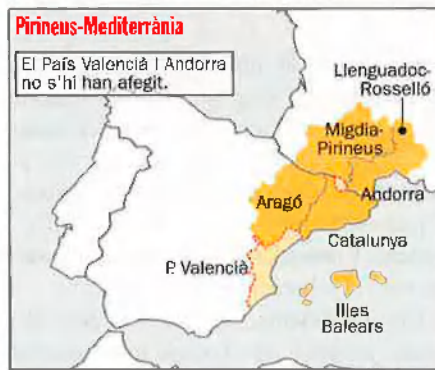
El moll de l'os. L'Euram ha seguit el procés invers a tots els altres plans. Impulsat a través de l'Institut Ignasi Villalonga d'Economia i Empresa (IIVVEE), ja té presència al Lenguadoc-Rosselló (a Perpinyà), al Principat de Catalunya (Barcelona), al País Valencià (València) i a les Illes Balears (Palma de Mallorca). Fa quatre anys que des de la base s'està enfortint aquest eix econòmic que gira al voltant dels dos motors de l'Euroregió de l'Arc Mediterrani, Barcelona i València, els *hinterlands* més importants que hi ha d'Andalusia fins a Tolosa o Montpeller.

La cita de fa dues setmanes a Perpinyà per parlar de cooperació transfronterera va aplegar dos centenars d'empresaris. Tant G-16 com Acatex (Associació Catalana d'Exportació), les dues associacions d'empresaris més importants de la Catalunya Nord, hi van ser presents.

València, Barcelona, Dénia, Ontinyent, Vic, Castelló de la Plana, Tortosa o Reus han acollit uns altres congressos sectorials, en què s'ha parlat del moble, el tèxtil, l'agricultura o el turisme, i que han servit per constatar les preocupacions comunes que afecten aquests territoris.

La cimera bilateral de presidents de patronals i cambres de comerç de València i Barcelona, fa un mes, dona a entendre, segons expliquen des de l'IIVVEE, que "la pedagogia de l'euroregió ha fet efecte". Els interessos dels polítics no eviten,

Una euroregió, quatre models

doncs, que els empresaris tinguen ben clar al voltant d'on gira la realitat. I, al final, els primers s'han despertat.

Mirant al sud. Quan el juny passat va nàixer l'"eix de la prosperitat" –una relació inconnexa entre la comunitat de Madrid, el País Valencià i les Illes Balears–, ho va fer amb una pàtina de grup de pressió polític "popular" de la qual no se'n va desprendre mai. Ni se'n desprendreà. Aquest eix va evaporar-se fins i tot abans que s'hi afegira Múrcia.

Ara, estalviant-se noms pretenciosos, Camps ha començat a mantenir reunions amb els seus correligionaris de "tot l'arc mediterrani", és a dir, Josep Piqué, Javier Arenas i els presidents Matas i Ramón Luis Valcárcel. L'1 d'abril van estrenar-se amb la signatura de la Declaració de Múrcia, en què defensaven la cogestió dels aeroports, la gestió dels trens de rodalia, que l'Euromed s'allargue des d'Alacant fins a Almeria, una autovia de Girona a Màlaga i gasoductes entre Múrcia i Almeria i el País Valencià i les Illes. Una allau de reivindicacions en infraestructures impensable amb José María Aznar a la Moncloa,

trufada, a més, amb frases que hagueren estat mal vistes en aquella era monolítica: l'arc mediterrani –va dir Camps– és "un espai de creixement i de desenvolupament, una de les regions europees amb més potencial de creixement". Repetides referències al creixement, doncs, tot i que el conseller d'Economia valencià, Gerardo Camps, havia afirmat que "sabem on estem i no necessitem euroregions de cap tipus".

No hem de menysprear, però, la trobada murciana, perquè al capdavant s'estan posant les bases d'allò que tant Francesc Camps com Joan Ignasi Pla volen: una euroregió, sí, però d'ample espectre.

L'enllaç. Com si d'un nexa intermodal es tractara, el líder socialista valencià va emprendre ara fa dues setmanes la tasca d'encaixar interessos. De les reunions que els dies 30 i 31 de març va mantenir a Sevilla i Barcelona –respectivament– amb els presidents Manuel Chaves i Pasqual Maragall, Pla va eixir amb compromisos forçats. Tots dos li van dir que intentaràn acudir a la reunió –encara sense data, però sí amb seu, i ja es poden imaginar quina... Múrcia–:

"Jo els he dit que hi han de ser, i així ho faran", ha dit Pla; segons ell, aquest projecte és "complementari" a l'euroregió en marxa.

Però, realment, hi ha diferències entre la idea d'euroregió de Camps i la de Pla? N'hi ha, però no semblen suficients per evitar que, al remat, s'unifiquen. Mentre Camps no parla del Lluçanoves-Rosselló i de prioritzar la relació amb Andalusia oriental, el PSPV-PSOE inclou el departament nord-català i vol que es pareesment a la relació econòmica amb el Magrib. "Més ambiciosa, treballa millor tot l'arc mediterrani que l'opció de Camps", asseguren fonts socialistes, les quals entenen la proposta maragalliana des d'"una perspectiva més cultural".

No sabem si Chaves i Maragall compliran la paraula donada a Pla i acudiràn a Múrcia, sobretot tenint en compte les excessivament prudentes relacions que hi ha entre els executius català i valencià; fins ara han calgut dos actes luctuosos –els funerals de l'11-M i del papa– i un de protocolari –la trobada de presidents autonòmics– perquè es veieren les cares. Maragall donaria un pas endavant quant a temes d'euroregió que ni de bon tros ha fet fins ara Camps, que sempre ha marcat distàncies amb el projecte del president català. Conviurien dues euroregions? Camps accediria a formar-ne part de la que fins ara ha anatemitzat? Són interrogants les respostes dels quals només podem intuir.

Ara bé, els fulls dels dies van caient del calendari i el 2006 ja serà any preelectoral al País Valencià. Mal moment perquè el president Camps accepti la invitació de Maragall, després del distanciament que ha provocat en els seus dos primers cursos de mandat.

En marxa, però poc. Des del 29 d'octubre passat està constituïda, aquesta sí que oficialment, l'Euroregió Pirineus-Mediterrània. Com hem dit, Jaume Matas ha acceptat que les Illes en formen part, com també l'Aragó, Migdia-Pirineus, Lluçanoves-Rosselló i la promotora principal, Catalunya. El País Valencià ho ha declinat, i Andorra –tot i que ho té previst– encara no s'hi ha afegit. Val a dir que és un eix incomplet, però això no evita que el balanç dels seus primers sis

mesos de vida siga magre. Conferències per al novembre –que n’han establert el marc teòric–, i poc més. Darrerament el president Maragall ha mirat de donar-hi embranzida, com a representant de l’euroregió a l’exterior. Però, en tot cas, el procés primari en què aquesta es troba explica l’activitat més aviat fosca que fins ara presenta. Per al Principat, el vicepresident del Patronat Pro Europa, Pere Esteve, és qui té l’encàrrec de conduir l’euroregió en absència de Maragall. A les Illes, Joan Gual n’és el comisari, i està adscrit a Presidència.

És ben cert que, en la seua presentació, els integrants d’aquest projecte parlaren de la possibilitat d’obrir els seus límits a Provença, la vall del Roine i el nord d’Itàlia i, pel sud, a Múrcia, Andalusia o el Magrib, però únicament en casos excepcionals. Eixamplar les fronteres fins a l’Àfrica seria desnaturalitzar força l’esperit inicial de l’euroregió. Un espai, el de l’antiga Corona d’Aragó i els dos departaments del sud de l’estat francès, que acull vora 20 milions d’habitants –si hi accedira el País Valencià– i que generen prop del 5% del PIB de la UE. Hi ha interessos comuns en l’àmbit productiu, industrial, turístic i d’investigació. L’objectiu, que mai no s’ha amagat, també és constituir un grup de pressió del Mediterrani occidental a Brussel·les com a contrapès d’una Europa que tendeix a inclinar-se cap a l’est.

L’Euroregió Pirineus-Mediterrània va reconèixer com un dels seus antecedents clau l’Euram. El cor de l’Euroregió, de fet, és l’Euram. L’Aragó aporta l’important nucli econòmic que significa Saragossa, i els departaments de Migdia-Pirineus i Llenguadoc-Rosselló permeten la connexió amb l’eix central europeu, que va de Milà a Londres i que inclou potents àrees industrials, com ara Renània del Nord – Westfàlia.

Es evident que l’euroregió ja constituïda queda coixa sense el País Valencià. Les estratègies polítiques de vegades són aixafades per la sensatesa, però. Els empresaris valencians han avisat el Govern valencià el camí que cal seguir. L’executiu ha obert la porta de l’armari. Ara cal que n’isca.

Victor Maceda

De dalt a baix, presentació de l'Euram a l'hotel Ritz de Barcelona (Òscar Ribas ha cedit la presidència a Llorenç Huguet); acte de constitució de l'Euroregió Pirineus-Mediterrània, amb Jaume Matas, Marcel·lí Iglesias, Pasqual Maragall, Martin Malvi (president del Consell General de Migdia-Pirineus) i Christian Beurquin (vicepresident de Llenguadoc-Rosselló); la trobada entre Pla i Chaves el 30 de març, i els líders del PP de l'arc mediterrani a Múrcia, l'1 d'abril.

